

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 28 februari 1928 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för förre furiren A. F. Fredriksson och förre korpralen A. E. Andersson från viss ersättningskyldighet.

(1:a avd.)

1:o) Uti en till riksdagen avlåten, den 20 januari 1928 dagtecknad proposition, (nr 21), vilken till förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av punkt 1 i det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden nämnda dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre furiren vid Älvsborgs regemente A. F. Fredriksson må befrias från honom jämlikt regementskrigsrättens utslag den 25 september 1926 åliggande skyldighet att till kronan utgiva ersättning med 184 kronor 10 öre.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 1—3 av återopade statsrådsprotokollet.

Genom utslag den 25 september 1926 förpliktade Älvsborgs regementes krigsrätt dåvarande furiren vid regementet A. F. Fredriksson samt värnpliktige furiren P. A. Björstedt, en för båda och båda för en, att till kronan utgiva ett belopp av 184 kronor 10 öre såsom ersättning för en kulsprutepipa, som söndersprängts vid skarpskjutning den 30 juni samma år. Utredningen i målet ådagalade, att kulsprutan vid tillfället varit försedd med pipa för skjutning med lös ammunition i stället för sådan avsedd för skarpskjutning. Enligt utslaget fann krigsrätten utrett, att bemälda furirer gjort sig skyldiga till vårdslöshet i fråga om vad dem i kontrollavseende ålegat för konstaterande av att, innan skjutövningen börjat, kulsprutan varit apterad för skarpskjutning.

Krigsrättens utslag vann laga kraft. Vid ett den 22 januari 1927 företaget försök till verkställighet av utslaget i avseende å Björstedt kunde denne ej anträffas, varjämte befanns, att han å vederbörlig kyrkobokföringsort saknade utmätningsbar tillgång.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Fredriksson anhållit att bliva befriad från den honom åliggande ersättningskyldigheten. Såsom skäl härför har Fredriksson framhållit, dels att Björstedt, som av åklagaren i

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 6 saml. 19 häft. (Nr 25—28.) 516 28 1

målet ansetts vara i första hand vållande till skadan, vistades å okänd ort i utlandet, dels ock att, då Fredriksson på lönen såsom furir av andra klassen måste försörja hustru och två barn samt därjämte vore skuldsatt, ett utgivande av det ådömda ersättningsbeloppet skulle förstöra hans ekonomi samt vålla honom och familjen allvarliga försakelser och umbäranden.

De i ärendet hörda myndigheterna hava tillstyrkt, att Fredriksson, som numera avgått ur tjänst, befriades från ifrågavarande ersättningskyldighet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att förre furiren vid Älvsborgs regemente A. F. Fredriksson må befrias från honom jämlikt regementskrigsrättens utslag den 25 september 1926 åliggande skyldighet att till kronan utgiva ersättning med 184 kronor 10 öre.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 2), att förre korpralen vid Första livgrenadjärregementet A. E. Andersson må befrias från honom jämlikt krigshovrättens utslag den 28 mars 1927 åliggande skyldighet att till kronan utgiva ersättning med 322 kronor 43 öre, samt att ifrågavarande belopp må ur vederbörliga räkenskaper avskrivas.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 3 och 4 av återopade statsrådsprotokollet.

Vid skarpskjutning den 6 september 1926 med en pluton av Första livgrenadjärregementets kulsprutekompani söndersprängdes en vid plutonens andra grupp använd kulspruta. Vid verkställd undersökning befanns anledningen därtill vara, att kulsprutan varit försedd med pipa för skjutning med lös ammunition i stället för sådan avsedd för skarpskjutning. Vid tillfället i fråga tjänstgjorde dåvarande vice korpralen A. E. Andersson såsom chef för ifrågavarande grupp av plutonen.

Sedan händelsen gjorts till föremål för behandling vid regementets krigsrätt, förklarade krigsrätten genom utslag den 6 november 1926, att ej någon kunde anses ersättningsskyldig för skadorna å kulsprutan, utan att kronan skulle vidkännas kostnaden för kulsprutans reparation.

Sedan besvär häröver anförts, meddelade krigshovrätten utslag i målet den 28 mars 1927. Krigshovrätten fann utrett, att Andersson, som erhållit order att för skarpskjutningsövningen förse kulsprutan med härför avsedd skarpskjutningspipa men underlåtit att fullgöra denna skyldighet, härigenom måste anses hava gjort sig skyldig till vårdslöshet i tjänsten, samt förpliktade honom på grund härav att till kronan utgiva ersättning för skadorna å kulsprutan med ett belopp av 322 kronor 43 öre. Jämlikt 30 kap. 6 § 2 mom. rättegångsbalken ägde Andersson icke fullfölja talan mot krigshovrättens utslag.

Uti en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har Andersson — som befordrats till korpral — anhållit att bliva befriad från den honom sålunda åliggande ersättningskyldigheten. Såsom skäl härför har Andersson framhållit, att han, som vid olyckstillfället varit elev vid kulsprutekompaniet och saknat större praktisk erfarenhet, genom en felaktig uppgift från en annan elev vid kompaniet förletts att åsidosätta honom åliggande kontroll, ävensom att han, som den 24 mars 1927 ingått äktenskap, saknade medel till gäldande av ifrågavarande ersättningsbelopp.

De i ärendet hörda myndigheterna hava tillstyrkt, att Andersson, som numera lämnat sin militäranställning, befrias från ifrågavarande ersättningskyldighet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att förre korpralen vid Första livgrenadjärregementet A. E. Andersson må befrias från honom jämlikt krigshovrättens utslag den 28 mars 1927 åliggande skyldighet att till kronan utgiva ersättning med 322 kronor 43 öre, samt att ifrågavarande belopp må ur vederbörliga räkenskaper avskrivas.

Stockholm den 28 februari 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, Olof Olsson, J. L. Widell, J. Nilsson i Malmö, O. Bergqvist, C. P. V. Nilsson i Gränebo, Oscar Olsson, A. R. Rooth, P. A. Bergström och O. A. Ernfors;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, A. Wiklund, P. Nilsson i Bonarp, S. Bengtsson i Norup, O. Olsson i Kullenbergstorp, A. Å:son Törnkvist i Karlskrona, E. Kristensson i Göteborg, B. F:son Holmgren, O. Nilsson i Örebro, S. Persson i Fritorp, E. G. E. Eriksson i Stockholm och K. S. V. Ward.
